

Meziměstská trolejbusová trať Machačkala – Kaspijsk dokončena

14.09 2017 12:43, Redakce, Nezařazené

Při pobřeží Kaspického moře byla letos po několika letech výstavby dokončena meziměstská trolejbusová trať vedená z Machačkaly do sousedního Kaspijsku. Její celková délka činí zhruba 15 km. Slavnostní otevření dostavěné trati proběhlo v únoru tohoto roku.

Od zrození přes plány až k úpadku

Machačkala je hlavním městem Dagestánské republiky, což je nejjižnější autonomní republika Ruské federace. Momentálně má město okolo 575 tisíc obyvatel a silně se rozvíjí, jen za posledních 10 let zde přibylo 120 tisíc obyvatel. Město Kaspijsk leží v téže republice a sousedí s Machačkalou, centra obou měst jsou ale od sebe vzdušnou čarou vzdálena zhruba 20 km. Kaspijsk není rozlohou o moc menší než Machačkala, má ale jen 115 tisíc obyvatel. Nicméně i zde za posledních 10 let populace prudce vzrostla, a to o cca 30 tisíc lidí.

Machačkala provozuje trolejbusovou dopravu již dlouho, a to od roku 1973. Stavba trolejbusové vozovny byla zahájena jako první, a to roku 1968, táhla se však až do roku 1971, ve kterém se začala stavět napájecí infrastruktura.

První zkušební jízda s trolejbusy se odehrála v prosinci 1972. Oficiálního otevření trolejbusové dopravy se 13. února 1973 chopila řidička Galina Rodina. Po otevření první trati se pomalu trolejbusová sít začala rozvíjet. V 80. letech bylo plánováno, že se bude rozšiřovat ve velkém tempu, načež se začala stavět trolejbusová vozovna o kapacitě 200 stání v Separatornom posjolke (za severním autobusovým nádražím). Stavba probíhala v letech 1986–1990, do provozu ale nikdy předána nebyla. Trolejbusové tratě se ale v té době přece jen stavěly a počet linek do počátku poslední dekády 20. století stoupl na své historické maximum 12. V 90. letech nicméně nastala krize městského provozovatele, který byl nucen uzavřít 9 linek, načež byla část trolejového vedení i snesena. Nedobrá hospodářská situace regionu, který není průmyslově příliš rozvit, jen korespondovala s těžkými 90. léty, kterými Ruská federace procházela, a nadto byla ještě umocněna horšící se místní politickou situací, která roku 1999 vyvrcholila vypuknutím Dagestánské války, jež naštěstí neměla v regionu dlouhého trvání.

Od úpadku k rozvoji

Machačkala sice nemínila na trolejbusovou dopravu úplně zanevřít, nicméně dlouho nebylo jasné, zda se v kontextu nedostatečných financí podaří trolejbusový provoz vůbec udržet. Roku 2001 se podařilo koupit 5 vozů typu ZiU-682G-012 [G0A] (dodnes jezdí 3, z toho jeden veden jako služební) a dalšího roku přišlo 12 vozů VZTM-5284 (dodnes jezdí 9). Roku 2009 přišlo do město dvacet vozů typu ZiU-682G-016.05 (všechny dodnes jezdí), čímž se podařilo vyřadit vozy z minulého století. Roku 2007 přišel ojetý vůz typu ZiU-682G-012 [G0A] z Moskvy, ale jezdil v Machačkale jen několik let. Do provozu byly postupně navráceny dvě linky, snesené trolejbusové tratě už ale obnovovány nebyly. V roce 2010 byl stav sítě takový, jaký zachycuje tento plánek (zeleně linky v provozu, červeně linky zrušené), od té doby se ale ještě dva úseky zavřely.

Už 13. února 2011 byl nicméně otevřen zcela nový úsek o délce 3,5 km vedený od okraje centra Machačkaly na východní předměstí Reduktornyj posjolok. Jednalo se o zárodek trati směřující do jihovýchodně ležícího Kaspijsku. Nový úsek začala obsluhovat obnovená linka č. 3, která končila na své druhé straně na severním autobusovém nádraží.

Ve dnech 15. a 16. září 2012 proběhla oslava 155. výročí od založení Machačkaly. Při té příležitosti bylo inaugurováno několik stavebních objektů. Jedním z nich byla i nová silnice Machačkala – Kaspijsk, nad kterou se měly brzy napnout troleje. Město Machačkala tehdy uvedlo: *„Trolejbus – ekologicky čistá, levná státní osobní přeprava. Už nebude třeba platit za taxi z Machačkaly do Kaspijsku 200–300 rublů. Toto citelně vylepší situaci Kaspijčanů a bude napomáhat dalšímu ekonomickému rozvoji Machačkaly.“* Město zároveň rozpracovalo program rozvoje trolejbusových tratí, podle kterého bylo na rok 2013 naplánováno postavit novou trolejbusovou trať přes osadu Semender do osady Krasnoarmejsk, která leží na severním okraji Machačkaly a dále přes rajon DOSAAF s vyústěním na ulici Kazbekova, čímž by byl při severní hranici města vytvořen de facto trolejbusový okruh. Na léta 2014 až 2015 byla plánována stavba trolejbusové trati ve směru Krivoj Balki a pobřežní chatové osady až do severně ležící osady Sulak, která se nachází více než 30 km od centra města a ve které žije asi 8 600 obyvatel. Tyto plány se však ukázaly jako příliš smělé.

Dne 7. prosince 2012 byl otevřen návazný 4,5 km dlouhý úsek z Reduktornogo posjolka do Chušetskogo povorota (stav trolejbusové sítě v této fázi je zřejmý z tohoto schématu). Na něj byla vyslána obnovená linka č. 12, která na svém druhém konci končila v centru Machačkaly, nicméně trasu měla s linkou č. 3 shodnou jen z okraje centra do Reduktornogo posjolka. Při oslavách 40 let machačkalského trolejbusového provozu, které byly soustředěny do vozovny, ředitel trolejbusového podniku uvedl, že do poloviny roku 2013 bude trať do Kaspijsku dokončena. Nicméně nebyla. Několik sloupů se již podařilo postavit, ale kvůli nedostatku financí byla stavba pozastavena.
Na konci roku 2013 podala Machačkala žádost dagestánskému ministerstvu dopravy na pořízení 50 trolejbusů a také prostředků na stavbu dalších trolejbusových úseků. V srpnu 2014 doputovaly do města dva trolejbusy Trolza 5275.03 «Optima», nicméně to bylo vše, čeho se město dočkalo.

Teprve na počátku roku 2017 se podařilo práce na konečném 7km úseku do Kaspijsku, ve kterém byla zřízena konečná „Zavod Dagdizel'“, završit. Na konci ledna přišel do města zánovní trolejbus Trolza-5265.00 «Megapolis», což bylo doslova na poslední chvíli, protože otevření dokončené trati bylo na pořadu 1. února 2017. Ve městě se vůz ale dlouho neohřál, byl zde totiž na zkouškách a v březnu putoval k výrobci.

Není snad dodávat, že zahájení provozu trolejbusů do Kaspijska znamenalo velkou slávu, které se dokonce zúčastnila i hlava Dagestánu, Ramazan Abdulatipov. Ten prohlásil, že propojení obou měst trolejbusy je součástí programu na vytvoření jednotné aglomerace, a na adresu trolejbusů uvedl, že se jedná o *„levnější a pohodlnější způsob přepravy.“* Původní interval 8 až 10 minut se měl zkrátit, jakmile by do města přišly nové trolejbusy, jenže do září 2017 stále žádné nedorazily a k 13. září

2017 bylo k dispozici nadále jen 33 vozidel (+ 1 služební). Plány na zřízení výše dvou zmíněných trolejbusových tratí zavrženy zcela nebyly, nicméně nejprve je třeba vyřešit obnovu vozového parku.

Ten k zajištění dostatečné obslužnosti na celé síti po dokončení nové trati nestačí, a tak se na obou dvou linkách 3 a 12, které začaly Kaspijsk obsluhovat, začaly objevovat autobusy, které jsou s pomocí autobusových dispečerů na konečné v Kaspijsku vysílány tak, aby byl mezi oběma městy udržen interval 10 minut, tudíž to obvykle vypadá tak, že vyjíždí trolejbus, za 10 minut autobus, za dalších 10 minut trolejbus atd., nicméně pokud je autobusů nedostatek (a trolejbusů dostatek), místo 20minutového intervalu jezdí trolejbusy v předepsaném 10minutovém. Autobusy jsou provozovány autonomní republikou, tudíž mezi oběma druhy dopravy nepanuje rivalita, hlavní je, aby byla na trase častá veřejná doprava, a tedy naplněn plán místní samosprávy na zcelování celé aglomerace.

Slibován byl pro letošní rok nákup 30 trolejbusů, poté se počet snížil na 10. Nová vozidla budou typu VMZ-5298.01-50 «Avangard» z produkce podniku OAO «Trans-Al'fa» (sídlí ve Vologdě, což je město ležící asi 450 km mírným severovýchodním směrem od Moskvy). Diskutovala se i možnost dovézt 15 ojetých vozů z Moskvy, ale ani tento záměr se zatím nepodařilo naplnit, byť na trolejbusy v Machačkale čekají. Tak jako tak je 15 km nové trati za 6 let uspokojivý výkon. Dodejme, že se diskutuje přečíslování linek 3 a 12, neboť meziměstským linkám v dané oblasti obvykle náleží trojciferná čísla.

Text: Vít Hinčica, Alim Kazimagomedov

Url: Meziměstská trolejbusová trať Machačkala – Kaspijsk dokončena